

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA
I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

ODSJED ZA NADZOR

Br. 06-11-4757-7/16

Podgorica, 22.08.2016. godine

Na osnovu člana 50 stav 1 tačka 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti (Sl.list.79/08, 70/09 i 44/12) i odredaba Zakona o inspekcijskom nadzoru (Sl. list RCG, br. 39/03 od 30.06.2003., i Sl. /list Crne Gore, br.76/09 od 18.11.2009.), Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama izvršila je nadzor nad sprovođenjem zaštite ličnih podataka i sačinila

ZAPISNIK O NADZORU

Nadzor izvršen kod: **Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore.**

Osnovni podaci o subjektu nadzora: Državni organ, Ministarstvo.

Odgovorno lice subjekta nadzora: Goran Danilović, ministar.

Postupak nadzora započet, dana 18.08.2016. godine sa početkom u 10 časova, u prostorijama subjekta nadzora, adresa: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br.22 Podgorica.

Nadzoru prisutni: Goran Danilović, ministar i Branka Bešović, samostalni savjetnik

Postupak nadzora izvršio: Dragan Sekulić, šef odsjeka za nadzor.

Predmet nadzora

Po nalogu Pomoćnika direktora Agencije br. 06-11-4757-5/16, a na osnovu Incijative Savjeta Agencije od 15.08.2016.godine, izvršio sam kontrolu u Ministarstvu unutrašnjih

poslova u cilju utvrđivanja zakonitosti obrade ličnih podataka dostavljanjem ličnih podataka fizičkih lica od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore članovima Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog procesa.

U postupku nadzora utvrđeno je sljedeće činjenično stanje:

Dana 18.08.2016. godine, u skladu sa zakonskim ovlašćenjima iz člana 66 i 67 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, započet je nadzor kod subjekta nadzora Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore je rukovalac zbirke evidencija o biračkom spisku i saglasno članu 4. Zakona o biračkom spisku vodi elektronsku zbirku ličnih podataka o biračima a koja prema članu 5 Zakona o biračkom spisku obuhvata birački spisak, evidenciju biračkih područja i biračkih mjesta. Pravni osnov vođenja ove evidencije propisan je članovima 10 i 11 Zakona o biračkom spisku. Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore donijelo je Uputstvo o sigurnosti računarskog sistema od 19.01.2009.godine br.01-652, Uputstvo o pristupu i kontroli pristupa sistemu, a sve u cilju obezbeđenja bezbjednosti obrade podataka sa ciljem da se automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koje se obrađuju i pravni osnov za korišćenje podataka.

Uvidom u Registar zbirki ličnih podataka koju vodi Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama utvrđeno je da zbirka, Birački spisak, dostavljena od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore na propisanom obrascu, saglasno čl.26 i 27 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, da se vrste ličnih podataka sadržanih u ovoj zbirci odnose na: ime i prezime, JMB birača, datum i mjesto rođenja, državljanstvo, pol, mjesto prebivališta i adresa, naziv jedinice lokalne saouprave, broj i naziv biračkog područja, brojevi biračkih mjesta koji mu pripadaju, broj i naziv biračkog mjesta. Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore saglasno članu 24 , a u smislu člana 26 stav 2 tačka 10 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti donijelo je interna pravila obrade i zaštite ličnih podataka.

Prilikom nadzora, od strane subjekta nadzora dato mi je Rješenje o obrazovanju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog procesa br.050/16-42220/1 od dana 01.07.2016 godine, sa potpisom Gorana Danilovića.

Neposrednim uvidom u predmetno rješenje se utvrđuje da je isto donijeto od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, dana 01.07.2016 godine br.050/16-42220/1, na osnovu čl.55 stav 2 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave. Kontrolor konstatuje, da se u stavu 6 predmetnog rješenja navodi da će Ministarstvo unutrašnjih

poslova članovima Koordinacionog tijela obezbjediti tehničke, administrativne i prostorne uslove za nesmetani uvid u birački spisak i u sve izvorne registre.

Zakonom o biračkom spisku, kao pravnim osnovom za vršenje obrade ličnih podataka putem uvida u lične podatke iz biračkog spiska od strane, korisnika ličnih podataka, odnosno treće strane je propisano članom 21 Zakona o biračkom spisku, kojim je precizirano, da se pravo na uvid u birački spisak ostvaruje na način što je Ministarstvo dužno da opštinskoj izbornoj komisiji za birački spisak opštine, parlamentarnoj stranci, podnosiocu potvrđene izborne liste, i nevladinoj organizaciji kojoj je od strane nadležnog organa izdato ovlašćenje za praćenje izbora, na njihov zahtjev, u roku od 48 časova od dana prijema zahtjeva, elektronskim putem omogućiti uvid u birački spisak, kao i u promjene koje su u njemu izvršene. Uvid u promjene iz stava 1 ovog člana podrazumijeva i uvid u promjene izvršene u izvornim registrima i dokumentaciju na osnovu koje su te promjene izvršene. Ministarstvo je dužno da subjektima iz stava 1 ovog člana, na njihov zahtjev, omogućiti pristup biračkom spisku i podacima iz stava 2 ovog člana, putem kompjuterske veze korišćenjem naprednog elektronskog sertifikata za korišćenje programskog rješenja iz stava 2 ovog člana, u vremenu od dana raspisivanja izbora do dana proglašenja konačnih rezultata izbora. Ostvarivanje prava iz st. 1, 2 i 3 ovog člana Ministarstvo je dužno omogućiti parlamentarnoj stranci, na njen zahtjev, i u vremenu koje nije obuhvaćeno izbornom kampanjom. Pravo na uvid u službenu dokumentaciju je propisano članom 24 Zakona o biračkom spisku na način da je Ministarstvo dužno da ovlašćenom predstavniku parlamentarne stranke i potvrđene izborne liste, na njihov zahtjev, omogućiti uvid u službenu dokumentaciju na osnovu koje se vrši promjena u biračkom spisku (dokumentacija: državljanstva, ličnih karata građana, odjave i prijave mjesta prebivališta, matičnog broja građana, matične registre rođenih i umrlih). Uvid se vrši u službenim prostorijama organa kod kojih se službena dokumentacija nalazi. Način ostvarivanja uvida u službenu dokumentaciju iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Pravo na dostavu podataka, propisano je članom 25 Zakona o biračkom spisku kojim se precizira da je Ministarstvo dužno da parlamentarnoj stranci, podnosiocu potvrđene izborne liste i nevladinoj organizaciji kojoj je od strane nadležnog organa izdato ovlašćenje za praćenje izbora, na njihov zahtjev, dostavi podatke koji utiču na tačnost i ažurnost vođenja biračkog spiska, u roku od 48 časova od dana prijema zahtjeva. Podaci iz stava 1 ovog člana su podaci o: postupanju po podnijetim zahtjevima građana za sticanje crnogorskog državljanstva i otpustu iz crnogorskog državljanstva, prijavi i odjavi prebivališta, postupanju po podnijetim zahtjevima za dobijanje lične karte i izdatim ličnim kartama, promjeni imena lica, promjeni jedinstvenog matičnog broja građana, kao i drugi podaci o građanima koji utiču na tačnost i ažurnost biračkog spiska.

Članom 26 Zakona o biračkom spisku utvrđeno je da nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Državna izborna komisija.

Članom 2 stav 1 i 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je definisano da se podaci o ličnosti (u daljem tekstu: lični podaci) moraju obrađivati na pošten i zakonit način. Lični podaci ne mogu se obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom.

Članom 6 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je propisano se da u slučaju kad su namjena ličnih podataka i način njihove obrade propisani zakonom, rukovalac zbirke ličnih podataka određuje se tim zakonom.

Obrada ličnih podataka u smislu člana 9 stav 1 tačka 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je radnja kojom se automatski ili na drugi način lični podaci prikupljaju, evidentiraju, snimaju, organizuju, čuvaju, mijenjaju, povlače, koriste, **vrši uvid u njih**, otkrivaju putem prenosa, objavljuju ili na drugi način čine dostupnim, svrstavaju, kombinuju, blokiraju, brišu, uništavaju, kao i bilo koja druga radnja koja se vrši na ličnim podacima.

Članom 9 stav 1 tačka 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisano je da treća strana, odnosno korisnik ličnih podataka je svako fizičko ili pravno lice, državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave ili lokalne uprave i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja, koji imaju pravo da obrađuju lične podatke, a nije lice čiji se lični podaci obrađuju, prvobitni rukovalac zbirke ličnih podataka, obrađivač ličnih podataka ili lice zaposleno kod rukovaoca zbirke ličnih podataka ili obrađivača ličnih podataka.

Obrada ličnih podataka u smislu člana 10 Zakona o zaštiti podatak o ličnosti može se vršiti po prethodno dobijenoj saglasnosti lica čiji se lični podaci obrađuju, koja se može opozvati u svakom trenutku. Obrada ličnih podataka vrši se bez saglasnosti lica ako je to neophodno radi: 1) izvršavanja zakonom propisanih obaveza rukovaoca zbirke ličnih podataka; 2) zaštite života i drugih vitalnih interesa lica koje nije u mogućnosti da lično da saglasnost; 3) izvršenja ugovora ako je lice ugovorna strana ili radi preduzimanja radnji na zahtjev lica prije zaključivanja ugovora; 4) obavljanja poslova od javnog interesa ili u vršenju javnih ovlašćenja koja su u djelokrugu rada, odnosno nadležnosti rukovaoca zbirke ličnih podataka ili treće strane, odnosno korisnika ličnih podataka; 5) ostvarivanja na zakonu zasnovanog interesa rukovaoca zbirke ličnih podataka ili treće strane, odnosno korisnika ličnih podataka, izuzev ako takve interese treba ograničiti radi ostvarivanja i zaštite prava i sloboda lica.

Davanje ličnih podataka na korišćenje trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka, je propisan članom 17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti na način da, ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 10 i 13 ovog zakona, rukovalac zbirke ličnih podataka mora trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka, na njegov zahtjev, dati lične podatke koji su mu potrebni. Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži informacije o kategorijama ličnih podataka koji se traže, njihovoj namjeni, pravnom osnovu za korišćenje i davanje podataka na

korišćenje, vremenu korišćenja i dovoljno podataka za identifikaciju lica čiji se podaci traže.

Naime, jasno se članom 17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisuje da mora biti ispunjen uslov a to je postojanje pravnog osnovu, za korišćenje i davanje podataka na korišćenje trećoj strani odnosno korisnicima ličnih podataka te da u konkretnom slučaju to se ne može tumačiti kao vid zakonite obrada ličnih podataka kroz utvrđivanje prava na uvid u birački spisak članovima Koordinacionog tijela Rješenjem uz odsustvo postojanja zakonskog osnova propisanog Zakonom o biračkom spisku.

U konkretnom se utvrđuje da se dostavljanje ličnih podataka iz biračkog spiska od strane rukovaoca zbirke ličnih podataka Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore članovima Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog procesa, kao trećoj strani odnosno korisniku ličnih podataka u smislu člana 9 stav 1 tačke 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti nije propisano Zakonom o biračkom spisku, kao pravnim osnovom za obradu ličnih podataka putem uvida, već je isti utvrđen stavom 6 predmetnog rješenja Ministarstva unutrašnjih poslova što je u suprotnosti sa članom 2, 6, 10, 17, Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Kako je članom 2 stav 1 i 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti definisano da se podaci o ličnosti moraju obrađivati na pošten i zakonit način te da se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom a koja je precizirana članovima 21, 24 i 25 Zakona o biračkom spisku što u konkretnom radnja dostavljanja podataka od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore članovima Koordinacionog tijela je bez zakonskog osnova i suprotno namjeni propisanoj Zakonom o biračkom spisku, kao i suprotno članu 17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Članom 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti koji propisuje: da rukovalac zbirke ličnih podataka i obrađivač ličnih podataka obavezni su da obezbijede tehničke, kadrovske i organizacione mjere zaštite ličnih podataka, radi zaštite od gubitka, uništenja, nedopuštenog pristupa, promjene, objavljivanja, kao i od zloupotrebe. Mjere zaštite ličnih podataka iz stava 1 ovog člana moraju odgovarati prirodi i karakteru podataka koji se obrađuju, uzimajući u obzir najviši nivo tehnologije i troškove njihovog sprovođenja. Ako se obrada ličnih podataka vrši elektronskim putem, rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da obezbijedi da se u informacionom sistemu automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koji su obrađivani, pravni osnov za korišćenje podataka, broj predmeta, vrijeme odjave i prijave sa sistema i po potrebi datum do kad podaci o korisniku nijesu dostupni licu čiji su podaci obrađivani. Rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da odredi koji zaposleni i kojim ličnim podacima imaju pristup, kao i kategorije podataka koje se mogu dati na korišćenje i pod kojim uslovima. Rukovalac

zbirke ličnih podataka dozvoljava pristup zbirkama ličnih podataka i vodi evidenciju o korisnicima ličnih podataka u skladu sa svojim aktom.

Članom 24 stav 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je na jasan i nedvosmislen način propisana zakonska obaveza rukovaoca zbirke ličnih podataka u ovom slučaju Ministarstva unutrašnjih poslova da obezbijedi da se u informacionom sistemu automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koji su obrađivani i pravni osnov za korišćenje podataka koji je u smislu člana 6 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisan Zakonom o biračkom spisku kojim je preciziran krug subjekata koji mogu ostvariti uvid u birački spisak. Radnja dostavljanja ličnih podataka na uvid od strane rukovaoca zbirke birački spisak Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore članovima Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog procesa je u suprotnosti sa članom 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Ministarstvo unutrašnjih poslova u svojstvu rukovaoca zbirke ličnih podataka je dužno u smislu članova 21 i 24 i 25 Zakona o biračkom spisku omogućiti pristup biračkom spisku, trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka i to: opštinskoj izornoj komisiji za birački spisak opštine, parlamentarnoj stranci, podnosiocu potvrđene izborne liste, i nevladinoj organizaciji kojoj je od strane nadležnog organa izdato ovlašćenje za praćenje izbora a da istim nije prepoznato pravo na obradu putem uvida članovima Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog procesa.

Kako Zakonom o biračkom spisku nije utvrđen pravno osnov za obradu ličnih podataka drugih korisnika ličnih podataka osim za subjekte precizirane članom 21 stav 1 Zakona o biračkom spisku bilo koji vid obrade ličnih podataka u smislu člana 9 stav 1 tačka 2 a suprotno članu 2, 6, 10, 17 i 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti predstavlja direktnu povredu odredaba Zakona o zaštiti podataka o ličnosti kojima se reguliše zakonita obrada ličnih podataka.

Koordinacijono tijelo nije prepoznato kao subjekt u Zakonu o biračkom spisku čiji članovi mogu ostvariti pravo uvida u birački spisak, pravo na davanje podataka i pravo na uvid u službenu dokumentaciju iz kog razloga nijesu ispunjeni uslovi iz člana 10 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Rukovalac zbirke ličnih podataka Ministarstvo unutrašnjih poslova u konkretnom slučaju nema pravni osnov definisan u Zakonu o biračkom spisku za pravilnu primjenu člana 17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti da Koordinacionom tijelu za praćenje implementaciju izbornog provcesa kao korisniku ličnih podataka, na njegov zahtjev, da lične podatke koji su mu potrebni, niti je Zakonom o biračkom spisku propisani pravni osnov za korišćenje podataka od strane članova Koordinacionog tijela, a koji bi morao od strane rukovaoca zbirke ličnih podataka u ovom slučaju Ministarstva unutrašnjih poslova biti naveden u informacionom sistemu u kojem se automatski evidentiraju svi

korisnici ličnih podataka u smislu člana 24 stav 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti a u vezi člana 4 Zakona o biračkom spisku kojim je propisano da se birački spisak vodi kao elektronska zbirka ličnih podataka.

Prilikom nadzora, nije se moglo utvrditi da li je Ministarstvo unutrašnjih poslova dostavilo birački spisak na uvid Koordinacionom tijelu, jer je odgovorno lice subjekta nadzora navelo „da lica koja rade na obradi biračkog spiska nijesu prisutni na poslu, zbog bolovanja i korišćenja godišnjeg odmora“ te da nije u mogućnosti obezbijediti uslove za vršenje kontrole u Odjelenju za informacione tehnologije MUP-a.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja u postupku nadzora konstatovano je:

Dostavljanje ličnih podataka iz biračkog spiska od strane rukovaoca zbirke ličnih podataka Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore na uvid članovima Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog procesa propisanim u stavu 6 Rješenja o obrazovanju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije izbornog procesa br.050/16-42220/1 od dana 01.07.2016 godine, kao trećoj strani odnosno korisniku ličnih podataka je u suprotnosti sa članom 2,6, 10, 17 i 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Primjedbe, izjave, zahtjevi za izuzeće i druge relevantne činjenice i okolnosti :

Subjekt nadzora je upoznat sa sadržinom zapisnika i isti potpisuje

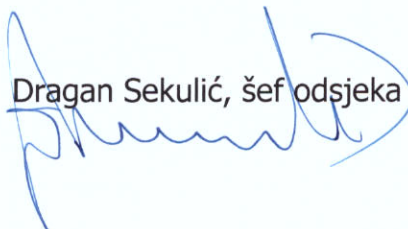
Pravna pouka

Subjekt nadzora može u roku od osam dana od dana prijema zapisnika, podnijeti prigovor Agenciji, shodno članu 68. stav 3. Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Nadzor je završen dana, 18.08.2016. godine u 11 časova

Zapisnik uručen dana: _____

Odgovorna lica:

Dragan Sekulić, šef odsjeka